

De Teek heeft Nederland in zijn 'Lyme-greep'!

de teek

Onder bovenstaande titel heeft stichting SAAG (Samenwerkende Artsen- en Adviesorganisaties in de Gezondheidszorg) in april een persbericht uitgebracht. Het aantal teken -onderzoek spreekt over schapenteken (*Ixodes ricinus* L.)- dat is besmet met de *Borrelia*-bacterie is vorig jaar in Nederland sterk toegenomen. Een alarmerend bericht.

Onderzoek wijst uit

Een jaar geleden is de Wageningen Universiteit een landelijk onderzoek gestart. Een onlangs gepresenteerde tussenstand van het onderzoek toont aan dat:

- afhankelijk van de plaats, maar liefst 25 – 50% van de Nederlandse teken de besmettelijke bacterie bij zich draagt;
- het aantal besmette teken in Nederland veel hoger is dan in de rest van Europa;
- teken behalve in de bossen, ook opmerkelijk vaak in tuinen worden aangetroffen;
- de meeste meldingen afkomstig zijn uit Schouwen-Duiveland, Amsterdam, Ede en Apeldoorn;
- de meeste kans op een tekenbeet mensen hebben op middelbare leeftijd, tussen de 45 en 65 jaar.*

Lyme

Teken kunnen verschillende ziektes overbrengen. De bekendste in Nederland is de Ziekte van Lyme, veroorzaakt door de *Borrelia*-bacterie en overgebracht door een beet van een besmette teek. Bij onvoldoende behandeling kan zo'n beet leiden tot artritis en neurologische klachten. De ziekte is vernoemd naar het stadje Old Lyme in de Verenigde Staten, waar de ziekte voor het eerst is gesignaleerd.

Ontwikkeling

Teken zijn geleedpotigen (Acari), hebben 8 poten en leven als parasieten van het bloed van zoogdieren. De ontwikkeling verloopt in drie stappen, elk van ongeveer een jaar. Voor elke stap is slechts één enkele bloedmaaltijd nodig. Hiervoor heeft de teek een gastheer nodig. Gastheren bestaan uit muizen, egels en vogels maar ook grotere zoogdieren zoals wilde zwijnen, herten, huisdieren of mensen. In de herfst en winter verkeert de teek in een rustpe-

riode (diapauze). Een volwassen teek legt in de begroeiing enkele honderden tot wel duizenden eitjes waaruit larven tevoorschijn komen. Deze larven hebben slechts 6 poten. Na de eerste bloedmaaltijd verandert de larve in een nimf die 8 poten heeft. Deze verandert vervolgens tot adult of volwassen teek. Een teek kan niet vliegen of springen, maar kruipt via gras omhoog wachtend op een gastheer.

Verspreiding

Teken worden het jaar rond in Nederland gevonden. De maanden mei en juni geven een piek te zien in het aantal beten. Teken leven in hoog gras en struikgewas van bossen, duinen, weilanden, heidegebieden, tuinen en parken, overal in Nederland. Ze zijn gevoelig voor uitdroging en hebben voorkeur voor wat vochtiger plaatsen.

Preventie

Wat kan men doen om tekenbeten te voorkomen?

- Draag in de natuur beschermende kleding en voorkom blote lichaamsdelen.
- Gebruik geïmpregneerde kleding.
- Gebruik anti-teekmiddelen zoals Autan.
- Blijf in bossen op de paden en kom niet in het struikgewas
- Controleer bij thuiskomst uzelf, kinderen en huisdieren op de aanwezigheid van teken
- Houd het gras kort

Beet!

Een tekenbeet voel je meestal niet. Teken zijn erg klein en nestelen zich vaak op warme, vochtige plekken waar ze niet zo snel opvallen, bijvoorbeeld in de liezen, oksels en knieholtes. Wat te doen wanneer men toch een beet heeft opgelopen? Een tekenbeet is meestal onschuldig, maar kan een mens ziek maken als de teek langer dan 24 uur op de huid zit. Een teek is

eenvoudig zelf te verwijderen door middel van een (teken)pincet. Gebruik vooraf geen alcohol op de beet, om te voorkomen dat de teek alsnog zijn maaginhoud uitspuwt.

Wilt u een tekenbeten melden? Dat kan via de website www.natuurkalender.nl. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft nieuw voorlichtingsmateriaal over bescherming tegen tekenbeten en het voorkomen van de ziekte van Lyme ontwikkeld. Voor meer informatie kunt u terecht bij de GGD in uw regio. Bij Stichting SAAG is een gratis tekenvoorlichtingsboekje te bestellen via telefoonnummer (0299) 66 00 68. Meer informatie is verkrijgbaar op de website van SAAG: www.saag.nl.

* Kanttekeningen van het KAD:

Het KAD was bij de persconferentie op 20 april aanwezig toen het alarmerende bericht over de explosieve toename van geïnfecteerde teken bekend is gemaakt. Opvallend is dat de meeste teken voorkomen bij mensen in de leeftijd tussen 45 en 65 jaar. Mensen in deze leeftijdsgroep bevinden zich waarschijnlijk vaker op plaatsen waar teken voorkomen zoals in tuinen en in de natuur. Jong-volwassenen hebben andere interesses en bevinden zich meer binnenshuis, is de gedachte.

Bij het KAD komen in toenemende mate meldingen binnen van grote hoeveelheden teken in (stads)tuinen. Wat de oorzaak hiervan zou zijn, is niet bekend. Ook in (stadstuinen) zouden gastheren aanwezig moeten zijn. Mogelijk dat er een verband te leggen is met vogels. Volgens RIVM zijn er vier verschillende soorten *Borrelia* typen die de ziekte van Lyme kunnen veroorzaken. Onderzoek heeft uitgewezen dat er 1 soort *Borrelia* is die door vogels wordt verspreid.#